

Nr 51

Av herr **Zetterberg m. fl.**, *angående kyrkoskatten för den som icke tillhör svenska kyrkan.*

(Lika lydande med motion nr 43 i Första kammaren)

Den religionsfrihetslagstiftning som antogs av 1951 års riksdag omfattade även en lag om viss lindring i skattskyldigheten för den som icke tillhör svenska kyrkan. Det fastställdes, att fysisk person, som utträder ur svenska kyrkan, skall få sin kyrkokommunala utdebitering nedsatt med 40 %. Denna avvägning grundade sig på ett betänkande, som 1950 års dissenterskatteutredning förebragt, och vars resultat i denna del vann anslutning i Kungl. Maj:ts proposition nr 175/1951 samt av särskilda utskottet i dess utlåtande nr 2/1951.

Anledningen till att särskilda sakkunniga tillsattes för att bl. a. utreda storleken av det avdrag, som skulle tillämpas för den som icke tillhörde svenska kyrkan, var att kritik framförts gentemot den avvägning, som föreslagits av 1925 års religionsfrihetssakkunniga. Dessa hade ansett, att nedsättning skulle ske med hälften av de avgifter till kyrkliga ändamål, som utgick på grundval av taxering å inkomst av fast egendom, kapital och arbete.

Det material, som dissenterskatteutredningen byggde på, utgjorde uppgifter i 1949 års inkomst- och utgiftsstaten från ett antal stads- och landsförsamlingar. En uppdelning skedde av anslagsposterna mellan kyrkliga och borgerliga ändamål. I remissyttranden riktades invändningar mot de principer efter vilka utredningen fördelat nämnda utgifter. Emellertid gällde det år 1951 att snabbt få en lösning till stånd av dessa problem, då denna fråga utgjorde en detalj i ett stort lagstiftningskomplex. Förutsättningen för att avvägningen mellan kyrkliga och borgerliga ändamål skall kunna anses vara riktig är att proportionerna icke förändrats mellan utgiftstyperna och att grunden för uppdelningen fortfarande kan betraktas som godtagbar. Även utredningen anmälde på denna senare punkt tveksamhet. Sålunda fördelades t. ex. utgiften för prästlöner lika på kyrkliga och borgerliga ändamål, trots att man icke närmare undersökt hur den prästerliga arbetstiden fördelade sig på de olika ändamålen. En sådan utredning har sedermera verkställts av pastoratsindelningssakkunniga. Även uppdelningen av kyrkomusikernas arbetstid är behäftad med mycket stor osäkerhet. Oavsett nämnda osäkerhet beträffande principerna för uppdelning mellan kyrkliga och borgerliga ändamål kan det framstå som mycket sannolikt att en förskjutning mellan de olika posterna skett. Här kommer t. ex. det omfattande

byggandet av kyrkor, kapell och församlingshus in i bilden. År 1949 rådde ännu starka restriktioner beträffande ifrågavarande byggnation, medan det under 1950-talet skett en betydande förändring på detta område. Någon bestämd uppgift om hela omfattningen av den lokalanskaffning till kyrkliga ändamål med åtföljande byggnads- och underhållskostnader, som skett under senaste tioårsperiod, står ännu icke att erhålla. Så mycket är dock uppenbart, att denna verksamhet tagit en omfattning, som kan förmodas förändra fördelningen mellan kyrkliga och borgerliga ändamål i församlingarnas och pastoratens stater. Samtidigt har emellertid utbyggnad av kyrkogårdsväsendet skett, vilket även kan ha medfört en sådan förändring.

Dissenterskattutredningen påvisar skillnader i förhållandet mellan kyrkliga och borgerliga ändamål mellan församlingar i de större städerna å ena sidan och församlingar i de mindre städerna och på landsbygden å andra sidan. Genom den pågående befolkningsomflyttningen kan därför successiv förskjutning ske av underlaget för beräkning av procentsatserna.

Det kan sålunda finnas skäl för en omprövning av det skatteavdrag, som skall tillkomma personer, som utträtt ur svenska kyrkan. Visserligen har det för den enskilde skattskyldige icke så stor ekonomisk betydelse, då utskylderna för kyrkliga ändamål i jämförelse med andra skatter är förhållandevis ringa. Större vikt har sakens principiella sida. Det måste framstå som ett önskemål för dem som utträtt ur kyrkan, att de icke skall behöva ekonomiskt medverka till kyrkans religiösa verksamhet, liksom det är angeläget för den, som kvarstår i kyrkan, att få bära dessa utgifter.

Under hänvisning till ovanstående vill vi därför hemställa,

- att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla
- dels om en utredning avseende principerna för uträkning av den skattelindring å avgifter till kyrkan m. m., som skall tillkomma dem, som utträtt ur svenska kyrkan,
- dels att, sedan principerna prövats och fastställts, en rutinmässig omräkning måtte företagas förslagsvis vart tionde år av den procentsats enligt vilken skattelindringen skall ske.

Stockholm den 18 januari 1961

Ake Zetterberg

Evert Svensson

Gunnar Gustafsson

Lisa Johansson

Elsa Lindskog

Axel Landgren